

De lofzang van de engelen

Voorganger: Ds. Jurjen Zeilstra

Welkom

Kerstfeest is het feest van gastvrijheid. Als wij elkaar welkom heten in het Huis van de Heer, zeggen wij daarmee dat wij beseffen dat we allemaal gasten zijn, mensen op doorreis. Wij zijn in de schepping te gast en worden uitgenodigd te genieten van het goede dat God geeft. Daar staan wij bij stil op het Kerstfeest.

Lezingen:

1^e schriftlezing: Jesaja 9, 1-6

2^e schriftlezing: Lucas 1,26-2,20

Inleiding

Lucas is de evangelist van de liederen. Hij heeft zijn geliefde geboorteverhaal van Christus opgebouwd met mensen die telkens op een hoogtepunt in het verhaal gaan zingen. Zo zijn er zijn in de eerste twee hoofdstukken van het Lucasevangelie zeker vier, maar eigenlijk vijf cantica herkenbaar. Telkens is er een figuur die een loflied voor God in de mond krijgt gelegd: Elisabeth, Maria, Zacharias en Simeon. Typerend voor deze lofliederen is dat de nood van de wereld wordt benoemd, maar dat gebeurt niet berustend, niet zonder uitzicht op bevrijding, niet zonder een visioen van vrede en recht. Dit gebeurt in woorden die ons herinneren aan psalmen en profetenwoorden van het oude Israel. Maar we herkennen ook zinsneden die ons doen denken aan woorden die in het verhaal van de kerk door de apostelen worden gesproken.

Eén zang is er, die springt er, letterlijk en figuurlijk, boven uit. Dat is de lofzang van de engelen.¹ Want hoe ingewikkeld het leven ook kan zijn, als de hoogste eer aan God wordt gegeven, komt er ruimte op aarde voor vrede tussen de mensen. Hier gaat het om een theofanie die wordt bezongen, een Godsverschijning, een directe verheerlijking van God zelf. Zulke heldere woorden te zingen, dat is voor een mens met beide voeten op aarde al snel te hoog gegrepen. Juist daarom zijn het de engelen die het doen.

Eer aan God in de hoogste hemel
en vrede op aarde voor alle mensen die hij
liefheeft.²

Dat is duidelijke taal. Als de engel ze aanspreekt, worden de herders omgeven door het stralende licht van de Heer. Als engelen voorgaan in het lied, dan wordt als vanzelf aan mensen de mond geopend. Als wij dan mee gaan zingen ?eer zij God? dan stemmen wij in met deze engelenzang en zingen wij woorden op een toon die door de hemel wordt aangereikt. Wij horen de echo van een oeroud heilig lied.

Heilig, heilig, heilig, is de Heer van de hemelse machten.

Heel de aarde is vervuld van zijn majesteit.³

Lucas denkt aan het visioen waarmee de profeet Jesaja werd geroepen. Maar hij denkt ook aan Psalm 8:

U die aan de hemel uw luister toont -
met de stemmen van kinderen en
zuigelingen
bouwt u een macht op tegen uw vijanden
om hun wraak en verzet te breken.⁴

Nooit zal de macht van de hemelse God samenvallen met menselijk geweld. Dwang is immers ten diepste onmacht. Macht van God is liefde. Daarom ziet Lucas deze God verschijnen in een kwetsbaar menskind. In handen van arme mensen wordt zo de betekenis zichtbaar van het heil. Gastvrijheid is de context waarin dit geheim herkenbaar wordt.

De diepe vreugde die hierbij hoort gaat niet voorbij aan het verdriet. Het is niet de oppervlakkige blijdschap die doet alsof er geen pijn of ellende zou zijn. Het is niet de hunkering ellende even te willen vergeten, waar het hier om gaat. De vreugde waar de engelen van zingen betreft het binnenkomen in de wereld van het visioen van het Koninkrijk van God. Dat breekt aan, overal en telkens weer, waar mensen er voor open staan en zich laten verbinden tot daden van liefde.

Dit is het heilig voorspel van alles wat nog gaat komen. Maria ontvangt het Godskind, zoals de gemeente van Christus hem verlangt te ontvangen niet eens, maar telkens weer, eindeloos opnieuw. Wie hem ontvangt wordt zich bewust van een ontmoeting, een opdracht, een openbaring. In een steeds weer nieuwe context worden oude woorden waar, zijn ze waar geworden, zullen zij waar zijn. Als de volwassen Jezus Jeruzalem binnenrijdt op een ezelsveulen, hoort Lucas de mensen roepen:

Gezegend hij die komt als koning,
in de naam van de Heer!
Vrede in de hemel en eer aan de
Allerhoogste.⁵

Amen.

Zegen

Wanneer u van hier gaat, naar uw huis of waar dan ook
heen, door de donkere nacht, besef gezegende mensen

te zijn. De lofzang van de engelen heeft ook in onze
oren geklonken. Zoals eens de herders, mogen we
gaan, met een lied van vreugde in ons hart, vanwege de
grote daden van God en de uitnodiging aan allen om
mee te doen als God Koninkrijk van vrede en recht in
de wereld wordt gebouwd.

De Here zegene u en behoede u;
de Here doe zijn aangezicht over u lichten en zij u
genadig;
de Here verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

Noten

¹Brown, R.E., *The Birth of The Messiah. A Commentary on the Infancy Narratives in the Gospels of Matthew and Luke*, New York/London 1993, , 425-427.

²Lucas 2,14

³Jesaja 6,3

⁴Psalm 8, 2d-3

⁵Lucas 19,38